

Europese dag voor jonge landbouwers

Groene Kring vertegenwoordigde de Vlaamse jongeren op de dialoogdag met jonge land- en tuinbouwers die de Europese Commissie vorige week op initiatief van landbouwcommissaris Mariann Fischer Boel organiseerde over de toekomst van de Europese landbouw. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid heeft over de jaren heen diverse hervormingen gekend. De laatste substantiële hervorming in 2003 leidde tot de geboorte van de MTR. In 2008-2009 start een volgende reflectie over de toekomst van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. De eerste etappe is de 'health check', waarbij er zal worden nagegaan of het huidige gemeenschappelijk landbouwbeleid naar behoren werkt en waar het eventueel moet worden bijgestuurd. De herziening van de Europese begroting in 2008/2009 vormt een tweede etappe. Hier zal het gemeenschappelijk landbouwbeleid van na 2013 vorm krijgen.

Landbouwcommissaris Mariann Fischer Boel volgde duidelijk het Vlaamse voorbeeld van Yves Leterme, die een jaar geleden maandelijks in dialoog ging met de jonge land- en tuinbouwers. Na een korte schets van de geschiedenis van het Europees landbouwbeleid viel de Europese Commissaris meteen met de deur in huis: voldoet het gemeenschappelijk landbouwbeleid aan de verwachtingen of niet? Indien niet, moeten er aanpassingen gebeuren? Naast deze oefening wou de commissaris ook graag van de Europese jonge land- en tuinbouwers horen wat zij verwachten van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. We hadden verwacht dat de commissaris met iets nieuw ging afkomen, maar dat was nu net niet het geval. Ze kwam heel opvallend naar ons luisteren zonder zelf iets te zeggen over haar doelstellingen. De Europese raad voor jonge land- en tuinbouwers (CEJA) had zich grondig voorbereid op deze dag, zodat we duidelijke gemeenschappelijke wensen naar voren konden schuiven.

Aanbod van jonge landbouwers

In twee grote groepen werd het aanbod van de jonge landbouwers geschetst: voedsel produceren en sociale diensten voorzien voor de maatschappij. Europese jonge land- en tuinbouwers staan garant voor voldoende en veilig voedsel. Daarnaast willen we de consument voldoende keuzevrijheid geven in wat hij wil consumeren. Dit gaan we doen door voldoende verse lokale producten aan te bieden, naast de industriële verwerking. De consument moet de keuze blijven hebben tussen traditionele voeding, biologische voeding en genetisch gewijzigde voeding.

Naast het produceren van voeding willen jonge land- en tuinbouwers ook mee zorg dragen voor een groeiende werkgelegenheid in plattelandsgebieden. We pleiten ervoor om zoveel mogelijk rendabele landbouwbedrijven te behouden en generatiewissels vlot te laten verlopen. Dit gaan we doen door niet langer verstedelijking te stimuleren maar aan plattelandsmanagement te doen. Europese jonge land- en tuinbouwers stimuleren plattelandstoerisme en zijn vragende partij om het erfgoed en de dorpsstradities in stand te houden. Dierenwelzijn en biodiversiteit staan ook bij ons bovenaan op de agenda. Naast deze meer klassieke diensten aan de maatschappij gaan de jonge landbouwers mee in de Kyoto-hype. We gaan de komende jaren sterk de aandacht vestigen op hernieuwbare energie. Duurzame ontwikkelingen worden gestimuleerd en we zullen proberen de CO₂-emissie te reduceren. Tot slot gaan jonge land- en tuinbouwers investeren in moderne technologie en in onderzoek ter bescherming van het leefmilieu.

Noden van jonge landbouwers

De wensen van de jongeren werden uitgesplitst in vier groepen: vestigingssteun, innovatieve toepassingen, agro-ondernemingen en levenslang leren zijn de 'hot items' voor de komende jaren waarvoor het EU-beleid blijvende aandacht moet hebben. In het kader van de vestigingssteun vragen we op Europees niveau een stabiele economie met langetermijnperspectieven en een blijvende, rechtstreekse, financiële ondersteuning voor een startende boer of tuinder. In het kader van de vestiging als landbouwer is het uitermate belangrijk voldoende stagemogelijkheden te voorzien naast de klassieke bijscholingen. Een internationaal uitwisselingsproject kan de ogen openen van een jonge starter en daarvoor vragen we bijkomende ondersteuning, naast de bestaande Erasmus- en Leonardo Da Vinci-projecten.

Jongeren moeten op zeer toegankelijke wijze gebruik kunnen maken van innovatieve toepassingen en nieuwe technologieën. Daarnaast zijn we vragende partij om Europese labels te linken aan hun territorium en om verplicht bepaalde streken of locaties op het etiket te plaatsen. Bovendien blijven we vragen om multifunctionaliteit toe te laten op de boerderij en diversificatie te stimuleren. Naast voldoende onderzoek moet er ook extra aandacht gaan naar een exportstrategie voor onze producten.

Op Europees niveau ziet men ook heel goed in dat land- en tuinbouwers meer en meer ondernemers worden, weliswaar met een eigen wetgeving en administratie. We vragen binnen de sector meer aandacht voor ondernemerschap en handelsvaardigheden. Land- en tuinbouw zou nog veel meer dan vandaag toegang moeten krijgen tot de agrovoedings- en innovatiebeleidsorganen. Het komt erop neer dat we als toekomstige ondernemers in de landbouwsector steviger in onze schoenen willen staan.

Land- en tuinbouwers zien het belang van levenslang leren in en daarvoor moet het juiste Europese kader ontwikkeld worden. Er moeten uitwisselingsprogramma's komen voor individuele boeren en groepen van boeren. Stages moeten verder gepromoot worden en het systeem van peterschapsprojecten zou zijn intrede moeten doen in de sector. Daarnaast blijven we pleiten voor de klassieke vormingsmogelijkheden die er vandaag al zijn in heel wat landen, inclusief e-learning.

Competitiviteit en marktoriëntatie

Na de middag werden er werkgroepen gevormd: de rol van de landbouw voor publieke diensten, nieuwe kansen voor de landbouwsector (die samen niet eens de helft van de deelnemers trekken) en een derde werkgroep over competitiviteit en marktoriëntatie –die ook het meest invloed hebben op het Europese landbouwbeleid. Voor jonge landbouwers is het erg teleurstellend om telkens opnieuw dezelfde antwoorden te horen zonder dat er iets aan de situatie verandert. In het panel over competitiviteit en marktoriëntatie zaten er sprekers van de distributie, van consumentenorganisatie en van de Europese Commissie. Na veel vragen en opmerkingen van personen uit heel Europa bleef de distributie er nog steeds in geloven dat er een moment komt dat de boer meer geld zal krijgen voor zijn grondstoffen. Het was al snel duidelijk dat we daar als landbouwsector tot op dit moment nog niets van gemerkt hebben. De vraag is wanneer deze uitspraken vertaald zullen worden naar de werkelijkheid. Positief in het verhaal is wel dat de voorzitter van Carrefour in gesprek wil gaan met de landbouwsector om de mogelijkheden te bekijken. Die kans zal CEJA niet laten liggen, ook al weten we dat dit geen makkelijke opdracht is. De vertegenwoordiger van de consumentenorganisatie is ervan overtuigd dat de consument niet altijd het goedkoopste koopt en dat we als voedselproducenten nog meer moeten communiceren over onze kwaliteit en kwaliteitssystemen. De vraag is wel wie zal moeten betalen voor deze promotie. Zou de distributie hier niet kunnen helpen? De verdeling van de toegevoegde waarde van het eindproduct tot grondstof blijft dus een cruciaal knelpunt, waarover het laatste woord nog niet gezegd is. Europese jonge landbouwers willen wel degelijk een zekere bescherming van hun markt.

Liberale landbouwcommissaris

Achteraf bleken er meer vragen dan antwoorden te zijn voor de landbouwers van morgen. Er is ook niet altijd een antwoord te vinden omdat de rechtszekerheid vaak ontbreekt. De commissaris liet na de werkgroepen zelfs weten dat ze liever andere zaken gehoord had van de toekomstige agrarische ondernemers. Dat is direct ook een signaal voor Groene Kring om nog harder te vechten voor de broodnodige rechten voor jonge starters. Het werd niet met zoveel woorden gezegd, maar tussen de regels door werd in de slotconclusie van de commissaris al duidelijk dat ze verder haar eigen koers zal varen. Ze was onder de indruk dat absoluut niet alle jonge landbouwers liberaal denkend zijn en net dat stootte haar wat tegen de borst. Voor sommige dossiers denken jongeren wel liberaal, maar zeker niet over de hele primaire productie. De conservatieve houding stak heel vaak torenhoog boven de liberale ideeën uit.

Wie geïnteresseerd is in de documenten van deze Europese dag voor jonge landbouwers, kan surfen naar deze site van de Europese Commissie:

http://ec.europa.eu/agriculture/events/youngfarmers/index_en.htm .